

Väliseestlased ehk "igast sadamast võid leida mõne eestlase"

Vaade eestlaste küla Abhaasias 1920.–1930. aastatel. EFA 0-154258

Mie fotokogu toetab küll seda Hemingway väidet. Et rohkem on teada ja räägitud Teise maailmasõja aegsest sunnitud lahkumisest, siis seekord on valik tehtud varasemast ajast, millest pole ehk nii palju teada, ehkki tegelikult läksid eestlased erinevatel põhjustel uut kodu otsima varemgi.

Viimastes Tunades on kajastatud Kaukaasia eestlaste käekäiku, seetõttu on suurem osa fotonurgast just selleteemaline. E. Kelvert andis 1994. aastal Filmiarhiivile üle pea 200 fotopositiivist koosneva kogu eestlaste elust Abhaasias. Fotodel on andmeid napilt, enamik negatiive olevat tallel ERM-is, arvatavasti ka paremate andmetega. Loodetavasti annab siiski seegi valik mingi pildi Kaukaasia eestlaste eluolust.

Nüüd sellest, et eestlaste kogukondi võib tööpoolest leida üsnagi kaugetest paikadest. Filmiarhiivis on tallel albumeid, kus fotosid juba 1914. aastast (Põhja-Ameerika Väliseestlaste Ühing), ja tõesti väga erinevatest kohtadest enne Teist maailmasõda (Aasia ja Aafrika Välis-Eesti Ühing, Lõuna-Ameerika Välis-Eesti Ühing – kui mõnda kaugemat kohta nimetada, sest Euroopa omad lisanduvad nuginii). Euroopa kontekstis on huvitav, et eestlased on jõudnud isegi sellisesse väikesesse kohta nagu Korsika saar. Albumites olevad fotod peegeldavad rohkem seltsielu, aimu võib saada, kellena eestlased kohapeal töötasid: näiteks 1930. aastal Londonis tehtud portree E. I. Kollistist, kes oli Tema Majesteedi ülemkondiiter!

Ühtekokku on Filmiarhiivis säilitamisel ennesõjaaegsete eesti kogukondade kohta umbes 1500 fotot, enamasti albumitest. Fotosid pärast sõjaaegsetest väliseesti kogukondadest on muidugi ka ja neid tuleb üha juurde.

Ivi Tomingas

Lasteaialapsed kasvatajaga eesti külas Abhaasias 1935. a. EFA 0-154281

Lehmalüps mägedes 1920.–1930. aastatel. EFA 0-154335

Peolauas. EFA 0-154337

Kaupluse sisevaade Abhaasia eesti külas 1920.–1930. aastatel. EFA 0-154285

Väliseestlased laeval enne tagasisõitu koju. Esireas paremal hr. Jänes ja tema indiaanlasest abikaasa. EFA A-63-82

USA-st saabunud 1932. a. EFA A-63-103

August Parapli abikaasaga oma kauplusemaja ees 1938. a. Rio de Janeiro. EFA A-60-187

Otto Abol (Eddie Kägu) Havai saarel 1937. a. EFA A-62-485

J. Tilgi maiustuste kauplus LAV-s 1931. a. EFA A-61-27